

Statnett

Omstillingsplan 2026

Innhold

Forord	3
Statnetts rolle i omstillingen til et lavutslippssamfunn	4
Klima – Vi kutter utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet	6
Natur – Vi jobber for naturpositiv nettutvikling	12
Mennesker – Vi skaper verdi for folk og samfunn	17
Dilemmaer, synergier og avhengigheter	21
Styring – Vi utvikler rammer for en bærekraftig virksomhet	22
Vår plan for bærekraftig elektrifisering	23

Et bærekraftig strømmnett for en ny tid

Statnetts strategi skal muliggjøre elektrifisering for en ny tid. Klima- og naturkrisens økende temperaturer, ekstremvær og naturtap truer både økonomi og samfunn. Samtidig ser vi økt geopolitisk uro. Dette har forsterket Europas omstilling til utslippsfrie energiløsninger for å sikre selvforsyning av energi og økt konkurransekraft.

I denne omstillingen spiller Statnett en sentral rolle. Vi muliggjør elektrifisering og bærekraftig utvikling i Norge. Samtidig medfører vår infrastruktur konsekvenser for klima, natur og mennesker. Bærekraft er i kjernen av Statnetts samfunnsoppdrag, og er en viktig beveggrunn for mange av oss som jobber i Statnett.

Derfor har vi laget en helhetlig omstillingsplan. I tråd med statens forventninger til oss skal vi blant annet kutte egne utslipp i henhold til Parisavtalen og redusere naturpåvirkning ved å følge tiltakshierarkiet. Vi skal samtidig ivareta mennesker i egen virksomhet, fremme anstendige arbeidsforhold i verdikjeden og hensynte berørte lokalsamfunn. Omstillingsplanen inneholder konkrete mål og tiltak for hvordan vi skal lykkes med dette.

Gjennom en helhetlig prioritering av de mest effektive bærekraftstiltakene skal vi sørge for lys i lampen – med enda mindre belastning på klima, natur og mennesker.

Konsernsjef,

Elisabeth Vike Vardheim

Konserndirektør for Mennesker og bærekraft,

Anne Wilhelmine Flagstad

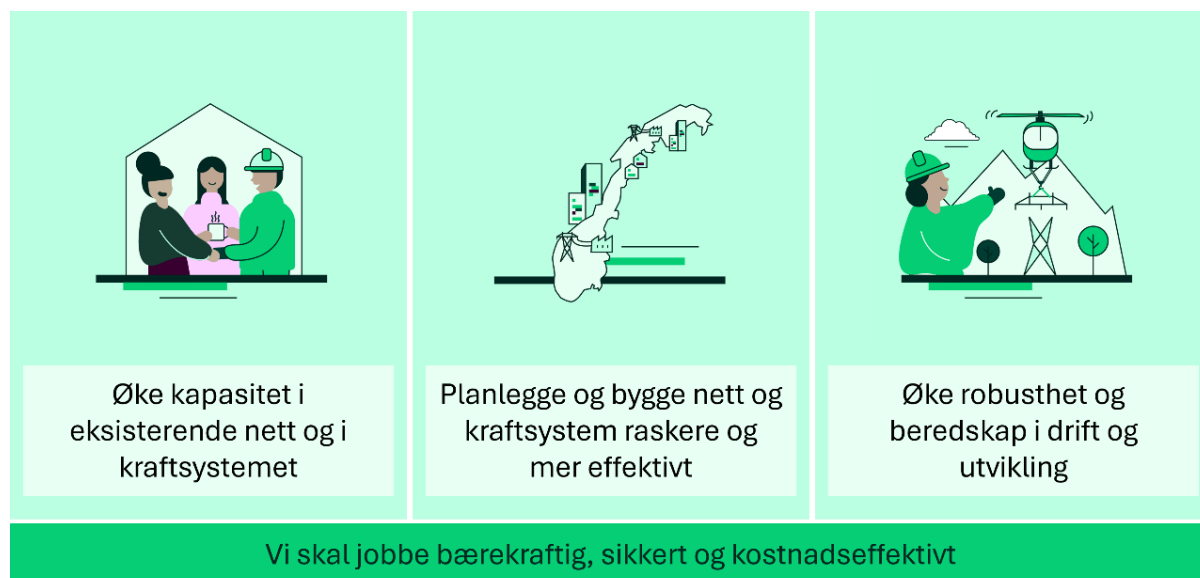
1. Statnetts rolle i omstillingen til et lavutslippssamfunn

Statnett er et statsforetak som er 100 prosent eid av Energidepartementet. Som transmisjonssystemoperatør (TSO) i Norge har vi ansvar for å planlegge, bygge, eie og drifte det sentrale strømmettet i landet. Vi drifter nesten 14.000 km med strømmett og 230 transformatorstasjoner, og har fått rollen som systemansvarlig for nettet til havs. Samlet gjør dette at vi spiller en helt sentral rolle i Norges omstilling til et lavutslippssamfunn.

Vår strategi: Elektrifisering for en ny tid

Elektrifisering er nøkkelen til å nå Norges klimamål. Våre markedsanalyser viser en markant økning i strømforbruk frem mot 2040, drevet av grønn industri og nye energiløsninger. Vi skal også sørge for forsyningssikkerhet og robusthet i en tid preget av økt usikkerhet og store endringer i både Norge og Europa. Samtidig er deler av nettet gammelt og nærmer seg slutten av sin tekniske levetid. Dette betyr at vi må fornye og forsterke kraftnettet raskere, smartere og mer effektivt enn tidligere.

Statnetts gjeldende strategi ble vedtatt i november 2024:

Vi må ta gode, langsiktige beslutninger samtidig som tempoet skal opp. Strategien understreker derfor at vi skal jobbe bærekraftig, sikkert og kostnadseffektivt i årene fremover.

Omstillingsplan: Statnetts strategiske plan for bærekraft

Fremtiden vil kreve mer av både kraftsystemet og av Statnett. Vi forvalter kraftsystemet og kraftnettet på vegne av fellesskapet, samtidig som fellesskapets naturområder, klima og lokalsamfunn berøres av vår virksomhet. Derfor er det viktig at vi balanserer disse hensynene på en god måte for fremtidige generasjoner. Det er dette Statnetts omstillingsplan skal bidra til.

Våre strategiske bærekraftsområder

Klima Vi kutter utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet	Natur Vi jobber for naturpositiv nettutvikling	Mennesker Vi skaper verdi for folk og samfunn
Styring Vi utvikler rammer for en bærekraftig virksomhet		

Omstillingsplanens hovedområder er:

- **Klima:** Planen inneholder vitenskapsbaserte mål, og tiltak for å nå disse målene, i tråd med statens forventninger.
- **Natur:** Planen setter fart og retning for Statnetts arbeid med å ivareta naturen, og adresserer sentrale målsetninger i den globale Naturavtalen, i tråd med eksterne forventninger.
- **Mennesker:** Planen anerkjenner at en vellykket omstilling forutsetter at mennesker står i sentrum. Den sosiale dimensjonen hensyntar egne ansatte, ansatte i verdikjeden og berørte lokalsamfunn.
- **Styring:** Planen bidrar til at bærekraft integreres i hele virksomheten – fra strategi til daglig drift – gjennom tydelige rammer, prinsipper og oppfølging.

Omstillingsplanen er en operasjonalisering av Statnetts konsernstrategi knyttet til bærekraft, og blir førende for hvordan vi jobber med bærekraft de neste årene. For en mer detaljert beskrivelse av vårt bærekraftsarbeid, se Statnetts årsrapport.

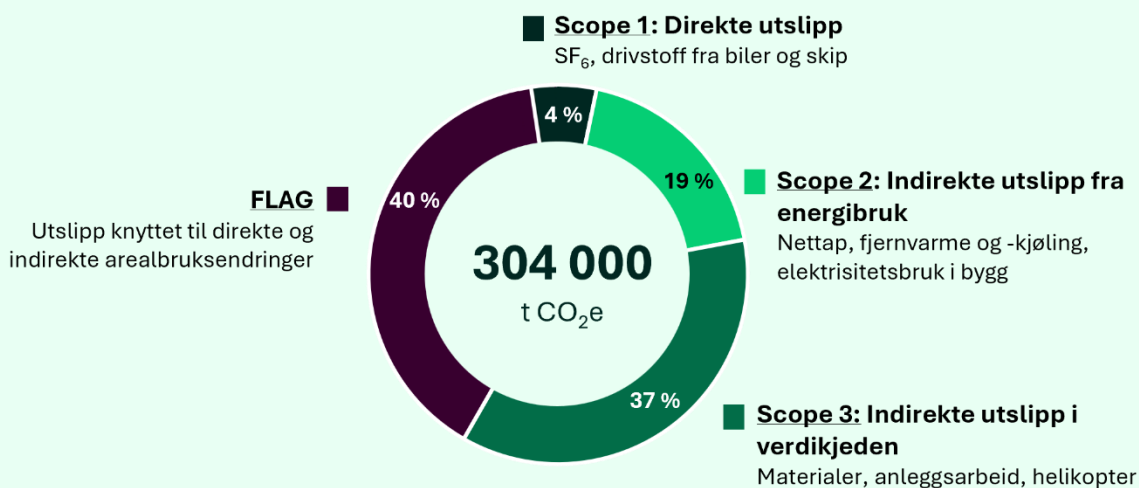
2. Klima - Vi kutter utslipp i tråd med 1,5-gradersmålet

Omstillingen til et lavutslippssamfunn er avgjørende for å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader, i tråd med Parisavtalen. Elektrifisering er nøkkelen til å redusere utslipp i samfunnet. Statnett spiller en sentral rolle i å muliggjøre denne omstillingen. Samtidig har vi et ansvar for å redusere utslippene fra vår egen virksomhet.

Vi påvirker klimaet både direkte og indirekte som følge av drift og utbygging av strømmettet. Statnett jobber aktivt med å redusere disse utslippene; vi skal utnytte eksisterende kraftsystem best mulig, samtidig som vi skal bygge nytt nett med lavest mulig utslipp. Slik bidrar vi til den nødvendige elektrifiseringen av samfunnet, mens vi reduserer våre klimagassutslipp.

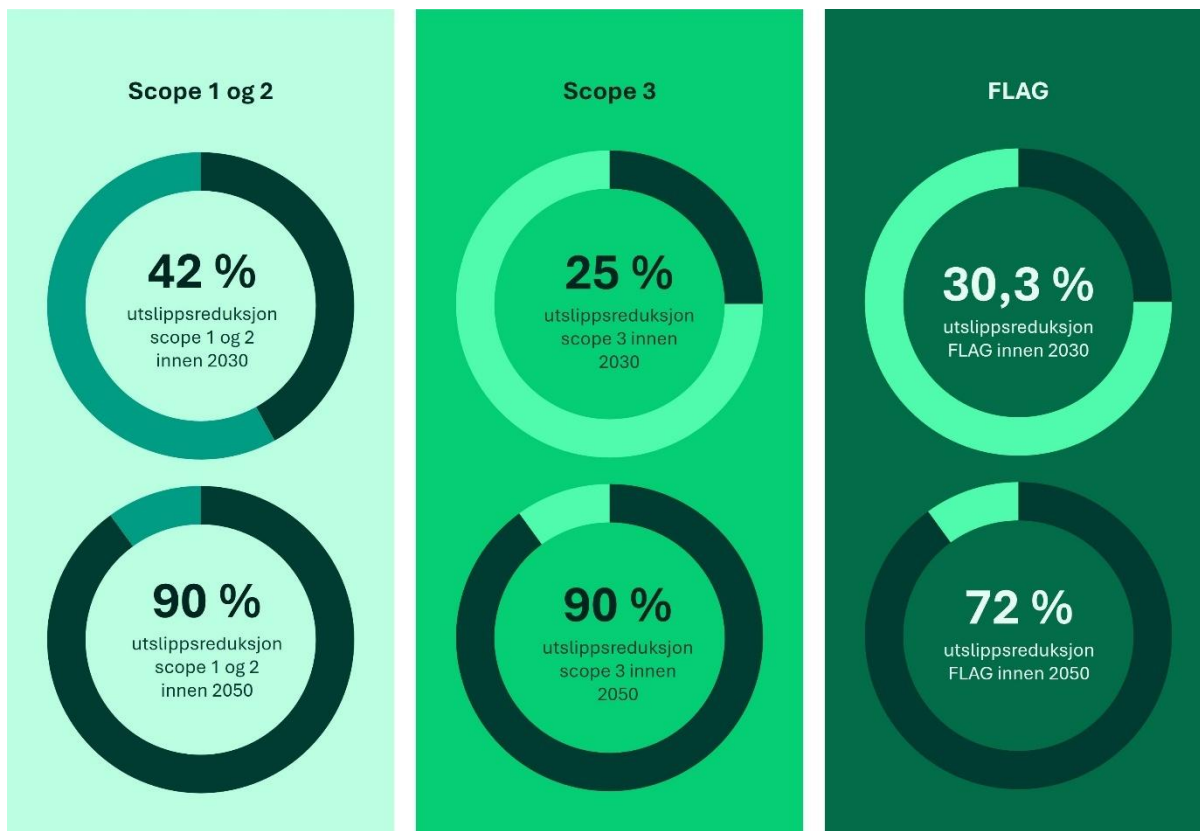
Våre klimagassutslipp

Scope 1 (direkte utslipp) omfatter utslipp av svovelheksafluorid (SF₆) som brukes som isolasjonsgass i elektriske anlegg. Vi har også noe utslipp fra bruk av drivstoff i egen drift. Scope 2 (indirekte utslipp fra energibruk) stammer hovedsakelig fra nettap av transportert kraft i transmisjonsnettet. Scope 3 (indirekte utslipp i verdikjeden) er knyttet til produksjon av innkjøpte varer og tjenester. FLAG-utslipp (Forest, Land and Agriculture) omhandler utslipp fra arealbruksendringer som følge av utvikling av ny nettinfrastruktur. Vi bruker 2023 som basisår for våre klimamål, og vårt klimaregnskap viser følgende utslippsfordeling:

Våre målsetninger for klima

Vi har satt mål for alle utslippskategorier for 2030 og 2050. Basisåret 2023 er valgt fordi det regnes som mest representativt for fremtidig forventet aktivitetsnivå. Målene er utarbeidet i tråd med Parisavtalen i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi) sin metodikk for absolutte mål. Vi er i prosess med å validere målene våre hos SBTi. I tillegg vil vi også jobbe for avskogingsfrie verdikjeder for varene vi kjøper.

Tiltak for å nå målene

Gjennom tett samarbeid med ulike fagmiljøer har vi definert mulige tiltak innenfor de forskjellige utslippsområdene. Majoriteten av tiltakene er allerede i gang, mens noen er nye, og andre vil forsterkes. Tiltakene vil vurderes løpende i eksisterende beslutningsprosesser for å sikre kostnadseffektiv måloppnåelse.

Scope 1 og 2

Tette lekkasjer av SF₆

Alternativ gass

Retrofylling med alternativ gass

Forsert utskiftning av eldre SF₆-anlegg

Elektrifisering av bilpark

Tiltak

Installere sensorteknologi, skifte anleggsdeler og forbedre rutiner for å forebygge og redusere lekkasje

Bruke alternativ gass i nye anlegg for å redusere utslipp og beholdning av SF₆ i våre anlegg

Retrofylling av eksisterende anlegg med alternativ gass der det er teknisk mulig

Forsert utskiftning av eldre SF₆-anlegg som har levetid lenger enn 2050 (aktuelt i perioden 2030-2050)

Øke elbilandelen for å redusere bruk av fossilt drivstoff

Scope 3

Reduksjon av utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet

Reduksjon av utslipp fra innkjøpte kapitalvarer til nettanlegg

Bruk av droner fremfor helikopter

Øke andelen lavutslippsmaterialer for betong, stål og armeringsjern, samt redusere utslipp fra anleggsarbeid gjennom utslippsfrie maskiner og transportløsninger

Øke andelen lavutslippsmaterialer for liner, transformatorer og master, og redusere materialbruk hvis mulig

Erstatte helikopter med droneteknologi for inspeksjon, spesielt knyttet til lengre inspeksjonsoppdrag av ledningsstrek

FLAG

Redusere bygging i karbonrik natur

Redusere arealbruk

Redusere stasjonsareal

Restaurering av mastepunkt i myr

Sanering av ledninger

Begrense bygging i karbonrik natur, eksempelvis myr

Begrense midlertidig arealbruk i nye nettutviklingsprosjekter

Bygge mer arealeffektive stasjoner i tilfeller hvor det er risiko for store klimagassutslipp

Restaurere mastepunkt som må plasseres i myr for å gjenopprette karbonlagring

Sanering og naturlig revegetering av frakoblede ledningsstrek for tilbakeføring av naturområder og klimaopptak

Finansielle vurderinger

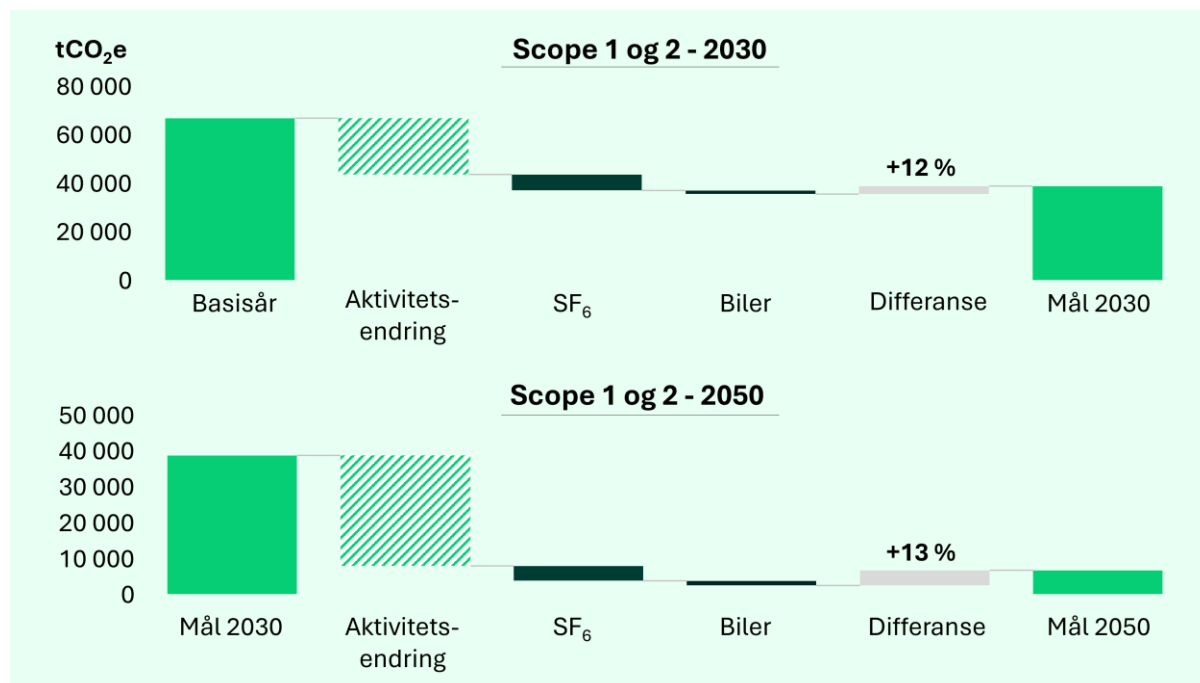
For å forstå de finansielle konsekvensene av tiltakene har vi gjennomført en overordnet analyse av potensielle kostnader. Kostnadene forventes i hovedsak å inntreffe på lengre sikt (2030-2050), ettersom den planlagte økningen i utbygging vil kreve betydelige investeringer i klimavennlige, og ofte dyrere, materialer, teknologi og tjenester.

For å prioritere riktig har vi koblet kostnadsanalysen til våre klimaberegninger og utarbeidet en kost-nytte-indikator som en KPI for hvert tiltak. Indikatoren viser kostnaden per tonn CO₂-ekvivalenter redusert, og gir et viktig grunnlag for sammenlikning. Denne innsikten gjør det mulig å løpende justere tiltakssammensetningen og prioritere de mest kostnadseffektive klimaløsningene.

Måloppnåelse

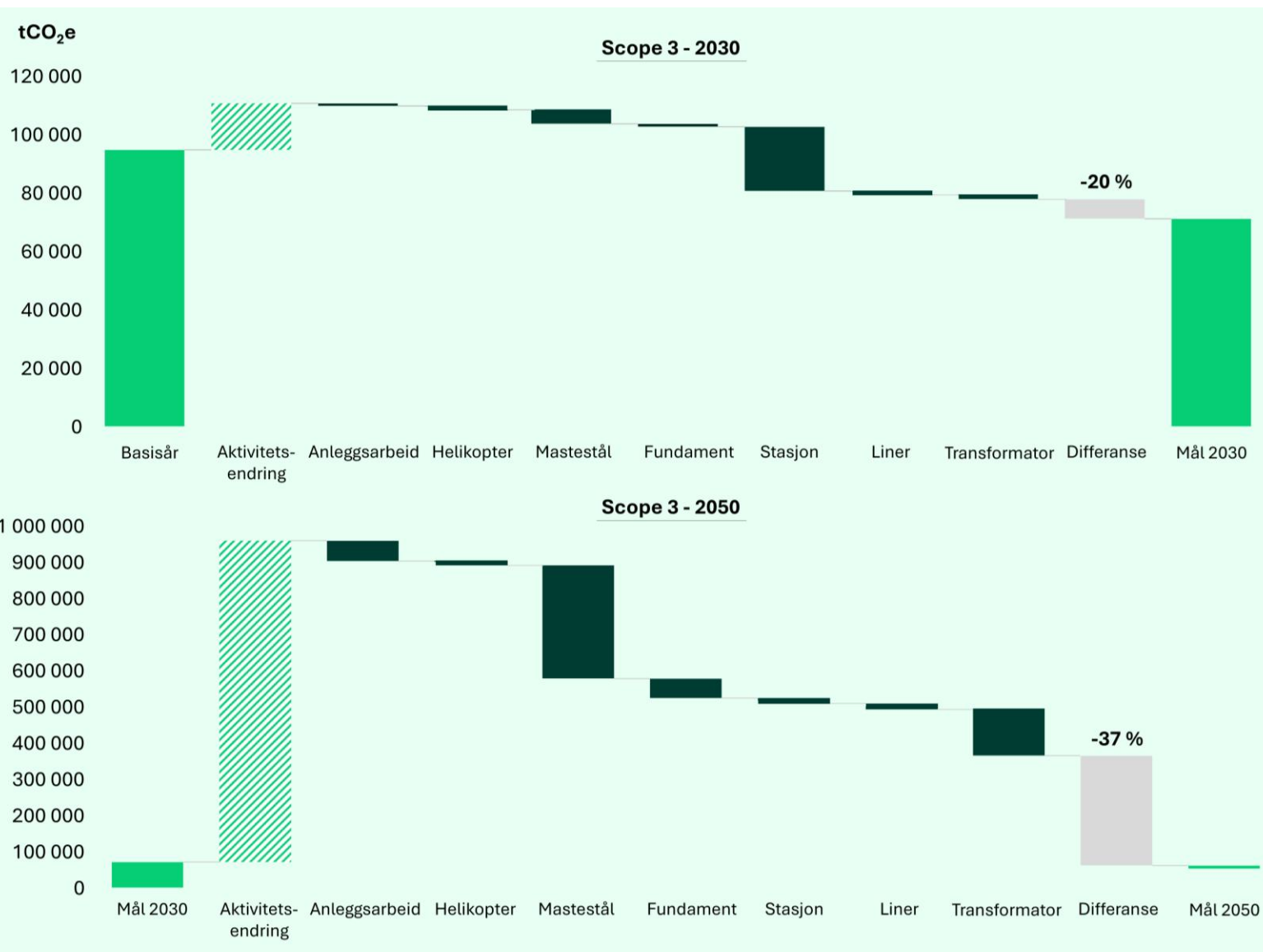
Vi har fremskrevet våre forventede utslipp i 2030 og 2050, med og uten tiltak. Resultatene er visualisert i fossefallsdiagrammene nedenfor. Disse viser hvor mye klimatiltakene kan bidra til å redusere våre utslipp, aggregert per utslippskilde (illustrert med de mørkegrønne stolpene).

For scope 1 og 2 illustrerer den skraverte stolpen *Aktivitetsendring* i hovedsak at utslippene fra nettap reduseres etter hvert som strømmiksen i Europa blir grønnere. Vi har en positiv differanse mellom fremskrevne utslipp og målnivået både i 2030 og 2050, som betyr at de forventede utslippene ligger under målkurven. Dette skyldes reduserte utslipp fra nettap, elektrifisering av bilparken og ny teknologi for å forhindre lekkasje av og erstatte SF₆-gass.

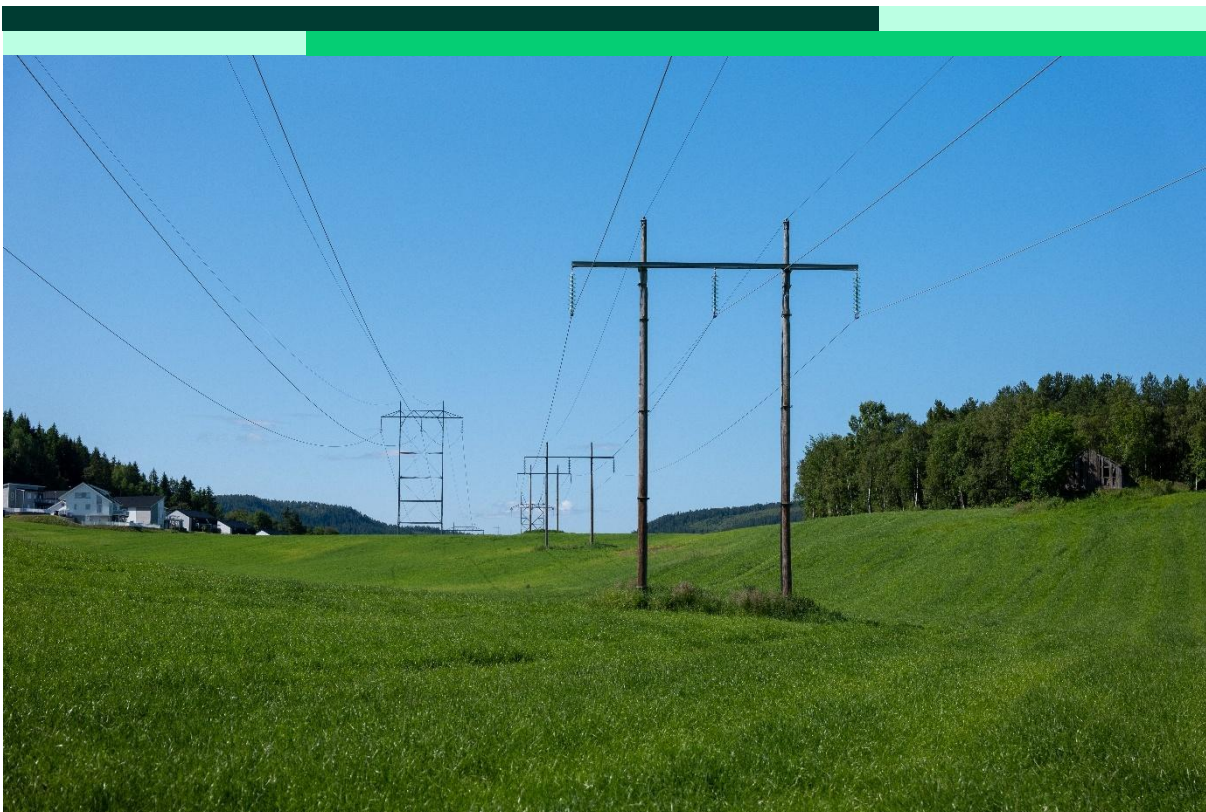
For scope 3 representerer den skraverte stolpen *Aktivitetsendring* den forventede økningen i utslipp. Dette skyldes den omfattende utbyggingen av strømnettet vi skal gjennomføre, som vil medføre høyere utslipp i verdikjeden. De nåværende prioriterte tiltakene i omstillingsplanen vil gi betydelige utslippsreduksjoner, men vi har likevel et gap mellom fremskrevne utslipp og målene, både i 2030 og 2050, illustrert i stolpene *Differanse*.

Dette gapet omtales gjerne som et teknologi- og innovasjonsgap. Det skyldes at dagens tilgjengelige løsninger, materialteknologi og markedssituasjon ikke alene kan levere de utslippsreduksjonene som kreves for å nå våre mål. Samtidig er miljøteknologi og lavutslippsløsninger et raskt voksende område, og vi forventer at det vil komme nye teknologier, materialer og metoder som muliggjør betydelig større utslippskutt enn det vi har mulighet til i dag. Statnett vil følge utviklingen tett og være en aktiv pådriver for innovasjon i verdikjeden, slik at vi kan realisere disse mulighetene når de blir tilgjengelige.

Videre arbeid

For å lykkes med å redusere våre utslipp må vi påse at klima blir en integrert del av våre beslutningsprosesser og daglige virksomhet. Fremover vil vi ha særlig fokus på gjennomføring av prioriterte klimatiltak ved å forankre dem i eksisterende prosesser og legge til rette for samarbeid, både internt og med eksterne aktører. Vi vil også forbedre beslutningsgrunnlaget for reduksjon av klimagassutslipp ved å integrere bærekraftsdata i våre digitale styringsverktøy. Med dette tar vi et viktig steg fra plan til handling, og styrker vår evne til å levere på våre klimamål.

3.

Natur - Vi jobber for naturpositiv nettutvikling

Klima- og naturkrisen må sees i sammenheng, og derfor er ivaretagelse av naturmangfold en forutsetning for energiomstillingen. Vi påvirker naturen og økosystemer både der vi bygger nett, men også indirekte der materialer og ressurser vi benytter utvinnes.

Statnett jobber for en naturpositiv utvikling av strømmettet, og skal både utnytte eksisterende kraftsystem best mulig samtidig som det vi bygger skal gjøre minst mulig skade på naturen. Tiltakshierarkiet ligger som en grunnplanke for målene og tiltakene relatert til natur i omstillingsplanen, i tråd med Miljødirektoratets anbefaling og Naturavtalens mål.

Naturavtalen har som hovedformål å stoppe og reversere tapet av natur og økosystemer ved å sette globale mål for å bevare naturen, sikre bærekraftig forvaltning av naturressurser og bekjempe årsakene til nedbygging og forringelse av økosystemer.

Det skal vi bidra til gjennom å forankre og systematisere etterlevelse av tiltakshierarkiet i alle Statnetts store prosjekter¹. Parallelt jobber vi med å forbedre oversikten og sporbarheten over indirekte naturpåvirkninger i Statnetts verdikjede, slik at vi kan gi et bidrag til den naturpositive omstillingen verden sammen må levere de neste årene.

Våre påvirkninger og risikoer relatert til natur

Majoriteten av Statnetts vesentlige påvirkninger og risikoer knytter seg til Statnetts egne operasjoner. Disse påvirkningene handler om forstyrrelser, forurensning og avfallsproduksjon fra bygge- og driftsaktiviteter, samt arealbruk og oppsplitting av habitater fra løsningsvalg og stående infrastruktur. Risikoene relatert til egen drift er overgangsrisikoer som følge av Statnetts arealbruk og påvirkning på naturen. De øvrige påvirkningene og risikoene omhandler indirekte naturpåvirkning fra utvinning og produksjon av materialene Statnett kjøper.

¹ Store prosjekter dekker relevante prosjektgrupper i Nettanleggsporføljen, blant annet ny kapasitet og fornyelse.

Våre målsetninger og indikatorer

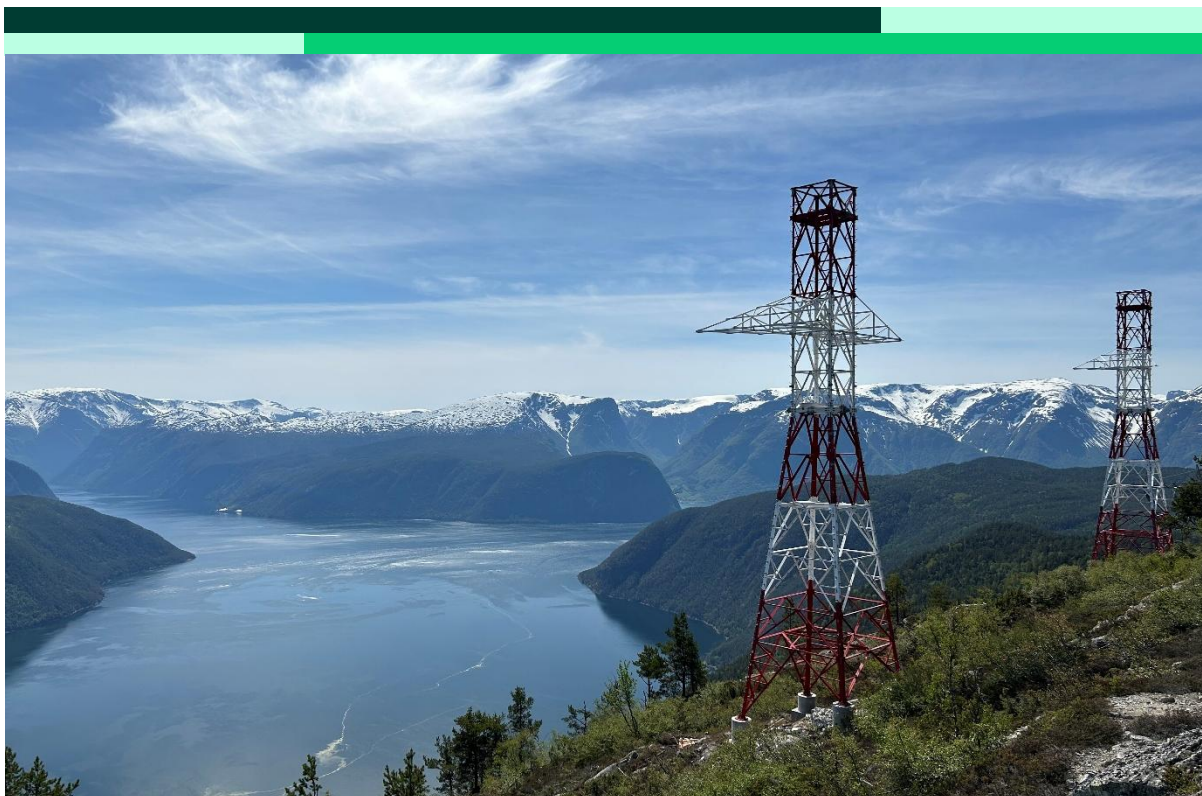
Biologisk mangfold og økosystemer

100 %

av store prosjekter skal dokumentere etterlevelse av tiltakshierarkiet innen utgangen av 2026

Tiltakshierarkiet er en metodikk for å først unngå negativ påvirkning på natur, deretter begrense påvirkning, før man istandsetter og til slutt kompenserer for uunngåelig negativ påvirkning. Vi mener at systematisk integrering av tiltakshierarkiet reduserer Statnetts fotavtrykk i naturen, ved å bidra til at det tas gode valg på riktige tidspunkter i prosjektprosessen.

I tillegg bruker Statnett en rekke påvirkningsindikatorer (impact metrics). Indikatorene er valgt for å kvantifisere Statnetts påvirkning knyttet til sårbar og verdifull natur, habitatfragmentering, spredning av fremmede arter og generell naturpåvirkning. Statnetts mål og indikatorer dekker foreløpig kun egen virksomhet i Norge.

Formål	Måleindikator (enhet)	Relevans for Naturavtalen
Unngå sårbare og verdifulle naturområder	Ny infrastruktur spenningsnett i sårbare og verdifulle natur (km)	Mål 1: Sikre at tap av areal som er viktige for naturmangfold og økosystemer nærmer seg 0 % innen 2030
	Andel av total arealbruk i sårbare og verdifulle natur (%)	Mål 4: Forhindre at mennesker utrydder arter, og la truede arter bygge seg opp igjen til livskraftige nivåer
Unngå oppsplitting av store sammenhengende naturområder	Ny infrastruktur spenningsnett i inngrepsfri natur (km ²)	Mål 1 og 4
	Andel av total arealbruk i inngrepsfri natur (%)	
	Nye traseer lagt parallelt med annen infrastruktur (km)	
	Andel av nye traseer lagt parallelt med annen infrastruktur (%)	
Unngå store utslipp eller andre store miljøhendelser	Antall store uønskede miljøhendelser	Mål 7: Redusere forurensning og de negative virkningene fra alle forureningskilder til nivåer som ikke er skadelige for naturen
Begrense arealbruk og negativ påvirkning på naturen	Andel prosjekter som dokumenter etterlevelse av tiltakshierarkiet	Mål 1, 2, 4, 6, 7 og 16
	Sorteringsgrad for avfall	Mål 16: Sikre at forbrukere kan gjøre bærekraftige valg, og redusere det globale avtrykket fra forbruk på en rettferdig måte
Istandsette og ev. restaurere og kompensere for påvirket natur og uunngåelig tap av habitater	Antall stasjoner der det er iverksatt tiltak mot fremmede arter (#)	Mål 6: Redusere introduksjonen av fremmede arter med 50 % innen 2030
	Tilbakeført areal (km ²)	Mål 2: Gjenopprette 30 % av alle degraderte økosystemer innen 2030
	Tilbakeført areal i skog (km ²)	

Tiltak for å nå målene

Statnett har organisert sine naturtiltak etter tiltakshierarkiet. Dette er også i tråd med Statnetts «Policy for bærekraft» og «Instruks for miljømål i prosjekt», og støtter ledende vitenskapelig konsensus om at det beste, og mest kostnadseffektive tiltaket er å unngå påvirkning. Effekten av, og kostnadene for, de ulike tiltakene avhenger av prosjektspesifikke forhold.

Nedenfor er eksempler på naturrelaterte tiltak som både gjennomføres og er planlagt gjennomført:

Unngå

Prioritere bruk av grå arealer til anleggsplasser og stasjoner

Forpliktelse til å unngå avskoging

Unngå planlagt vedlikeholdsarbeid i hekke- og kalvingsperioder for sårbare arter

Styrkede rutiner for miljøkontroll i store prosjekter

Utvikling og bruk av Statnetts arealbruksindeks (SAI)

Begrense

Minst mulig stasjonsareal

Utvikling og bruk av metode for prosjektbaserte naturregnskap

Konkurransesutsette midlertidig arealbruk

Pilot på sporbarhet i verdikjede for stål

Istandsette/kompensere

Bekjempelse av fremmede arter på Statnetts stasjoner

Minst ett tiltak som fremmer biologisk mangfold i alle prosjekter

Krav om tilbakeføring av alle midlertidige anlegg

Videre arbeid

Statnett skal forbedre oversikten over indirekte naturpåvirkninger. Våre innkjøp består i hovedsak av stål, aluminium, kobber, armeringsjern, betong (sement), sand, grus og sjeldne jordarter. Flere av disse materialene er regnet som såkalt High Impact Commodities (HIC)².

Grunnet lav sporbarhet i verdikjeden har vi per i dag ikke nok informasjon om våre faktiske verdikjedepåvirkninger. Derfor har vi i 2025 igangsatt et pilotprosjekt for å identifisere de største naturpåvirkningene i verdikjeden for stål for å høste erfaringer med sporbarhet for globale kapitalvarer.

² High Impact Commodity referer til høypåvirkningsvarer i kontekst av deres klima- og miljøpåvirkning, særlig i produksjonsfasen. Hvilke varer som ansees å ha høy påvirkning er identifisert i en liste laget av Science Based Targets Network (SBTN) med grunnlag i data og ekspertvurderinger, og er basert på kategorier fra ENCORE (Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure).

4.

Mennesker - Vi skaper verdi for folk og samfunn

Statnetts virksomhet berører og har konsekvenser for mennesker i vår virksomhet, i verdikjeden og i lokalsamfunn. Å lykkes med omstillingen til lavutslippssamfunnet forutsetter at sosiale påvirkninger og risikoer vurderes og håndteres, og berørte grupper involveres gjennom reell dialog og medvirkning.

Egne ansatte er grunnmuren i vår virksomhet, og deres trivsel, engasjement og kompetanse er avgjørende for at vi skal lykkes. Vi jobber for et åpent og inkluderende arbeidsmiljø der mangfold verdsettes, og hvor alle får muligheten til å kunne bidra og utvikle seg.

Når vi bygger ut strømmettet, samarbeider vi tett med leverandører og partnere for et ansvarlig og trygt arbeidsmiljø. Økt nettutbygging og innovasjon gir også nye muligheter for verdiskaping og kompetanseutvikling i verdikjeden.

Vi legger vekt på å gjennomføre prosjekter i dialog med lokalsamfunn og andre interessenter, med respekt for natur, lokale hensyn og urfolks rettigheter. På den måten jobber vi for å skape tillit og finne de beste løsningene.

Våre påvirkninger og risikoer relatert til mennesker

For egne ansatte er de viktigste påvirkningene knyttet til alvorlige skader og ulykker, samt potensielle tilfeller av diskriminering og hindre for likestilling. For ansatte i verdikjeden er risikoen for tvangsarbeid, mangelfull lønn, lange arbeidsdager og begrensninger i organisasjonsfrihet, identifisert som mulige områder for negativ påvirkning. HMS-hendelser som omfatter ansatte i verdikjeden, er identifisert som en faktisk negativ påvirkning i våre bygg- og anleggsprosjekter. For berørte lokalsamfunn er de viktigste påvirkningene relatert til hvordan lokalsamfunn berøres både i råvareutvinning og materialproduksjon, samt under utbygging, drift og vedlikehold av nettanlegg. En vesentlig risiko er knyttet til forsinkelser og/eller økte kostnader for avbøtende tiltak som følge av interessekonflikter med berørte lokalsamfunn.

Våre målsetninger

For våre egne ansatte har vi arbeidet systematisk med målsetninger over tid. For ansatte i verdikjeden og berørte lokalsamfunn har vi besluttet nye målsetninger som en del av omstillingsplanen.

Egne ansatte		
30 % kvinneandel innen 2026	1,9 Serious Incident Frequency (SIF ³) i 2029	8 øke engasjementsverdi til 8 i 2026
Ansatte i verdikjeden	Berørte lokalsamfunn	
100 % av aktive kontraktsparter med høy risiko knyttet til bærekraft gjennomfører aktsomhetsvurderinger innen utgangen av 2028	100 % av konseptvalgutredninger skal dokumentere involvering av representanter for berørte lokalsamfunn innen utgangen av 2027	

For å støtte opp arbeidet med å kartlegge og adressere risiko for negativ påvirkning i leverandørkjeden har vi etablert et nytt mål knyttet til aktsomhetsvurderinger. Målet, som har fokus på leverandørkjeden, bygger på eksterne forventninger og krav samt våre egne retningslinjer, som Statnetts "Policy for bærekraft", der vi forplikter oss til å utføre aktsomhetsvurderinger. Aktsomhetsvurderinger handler her om å håndtere den faktiske og potensielle negative påvirkningen Statnett gjennom sine aktiviteter kan ha på menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Det har blitt gjort mye arbeid for å styrke samhandling med berørte lokalsamfunn i tidlig fase, inkludert i konseptvalgutredninger (KVU)⁴. Hensikten med det nye målet er å bidra til å ytterligere styrke og systematisere dette arbeidet slik at vi kan finne de beste løsningene for å ivareta interessene til berørte lokalsamfunn i tidlig fase. Dette er også i samsvar med kravene som stilles i ny forskrift om energiutredning fra Norges vassdrags- og energidirektorat og Statnetts egen praksis.

³ SIF angir antall alvorlige hendelser per million arbeidstimer. Målet gjelder også for ansatte fra underleverandører som jobber på Statnett byggeprosjekter.

⁴ Når det er behov for nytt nett utarbeider vi konseptvalgutredninger (KVU) der vi gjør grundigere vurderinger av behov, ser på ulike konsepter for å løse behovene og anbefaler tiltak.

Tiltak for å nå målene

For å realisere målsetningene har vi etablert en helhetlig tilnærming for å ivareta mennesker i egen organisasjon, i verdikjeden og berørte lokalsamfunn. Tiltakene bygger på våre forpliktelser til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og prinsippet om rettferdig omstilling, og er forankret i Statnetts "Policy for bærekraft" samt interne retningslinjer.

Arbeidet omfatter blant annet styrking av sikkerhetskultur og mangfold i egen organisasjon, aktsomhetsvurderinger og systematisk oppfølging av leverandører, samt tiltak for å systematisere arbeidet med god og tidlig dialog med berørte lokalsamfunn.

Nedenfor følger eksempler på tiltak som er gjennomført eller planlagt for å redusere negative påvirkning og styrke positive effekter:

Egne ansatte

Fokus på mangfold og inkludering i vår rekrutteringsprosess

Utvikle og iverksette en strategisk plan for helse og personsikkerhet

Styrke sikkerhetskulturen og forbedre HMS internkontroll, herunder risikostyring og kompetansestyring

Utvikle kompetansen til våre ansatte og ledere

Ansatte i verdikjeden

Styrke datagrunnlaget for aktsomhetsvurderinger

Systematisk og risikobasert oppfølging av leverandørers arbeid med menneskerettigheter

Styrke intern kompetanse om aktsomhetsvurderinger

Berørte lokalsamfunn

Forbedre og systematisere interessentdialog i tidlig fase

Kostnadsdekning til reindriften i forbindelse med møtedeltakelse

Styrke kompetansen internt gjennom reindriftskurs

Medvirkning og interessentdialog

Statnett prioriterer medvirkning og interessentdialog for å sørge for rettigheter, trygge arbeidsforhold og like muligheter. Perspektivene til våre ansatte integreres gjennom blant annet ansattundersøkelser og involvering av tillitsvalgte og verneombud. I verdikjeden legger vi til rette for samhandling på byggeplass gjennom tiltak som HMS-møter, risikomøter og vernerunder. Lokalsamfunn og urfolk involveres tidlig i planprosesser gjennom høringer og dialogmøter, slik at innspill kan tas med i KVUer, områdeplaner og utbyggingsprosjekter. Denne brede involveringen gir oss innsikt i ulike perspektiver og bidrar til at omstillingen skjer på en sosialt ansvarlig måte.

Videre arbeid

I lys av vårt samfunnsoppdrag, rolle som statsforetak og forventninger fra interessenter har Statnett et særlig ansvar for å bidra til å skape trygge arbeidsplasser og jobbe for gode helhetlige løsninger for lokalsamfunn. Vi vil fortsette arbeidet med å styrke sikkerhet, mangfold og engasjement i organisasjonen, slik at omstillingen av vår virksomhet gjennomføres med et inkluderende arbeidsmiljø. I tillegg vil vi jobbe strategisk og risikobasert med våre leverandører, for at respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ivaretas i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Statnett jobber for å ha regelmessig dialog og samhandling med berørte lokalsamfunn. Vi vil arbeide videre med å styrke kompetansegrunnlag og erfaringsdeling, og etablere en mer systematisk tilnærming til samhandling og dialog med interessenter, særlig i tidlig fase.

5. Dilemmaer, synergier og avhengigheter

På veien mot omstilling av vår virksomhet oppstår det dilemmaer og hensyn som må balanseres opp mot hverandre. For Statnett handler det om å balansere bærekraft med effektivitet, sikkerhet og økonomi. Vi må samarbeide godt på tvers av virksomheten og med våre partnere og interessenter for å finne løsninger som forener disse hensynene.

Dilemmaer

I utarbeidelsen av omstillingsplanen så vi at flere mål og ambisjoner innen ett bærekraftsområde kunne by på utfordringer for andre. Det kan være vanskelig å balansere hensynet til lokalsamfunn og urfolk samtidig som vi skal sørge for forsyningssikkerhet og fremdrift i prosjektene. Eller det å unngå sårbare, verdifulle og store sammenhengende naturområder kan innebære både at vi må bygge nærmere der folk bor og at vi bruker mer materialer som følge av lengre traseer. Et annet eksempel er elektrifisering av bilpark, anleggsplasser og transport som kan gi nye verdikjeder med et endret risikobilde for menneskerettighetsbrudd. Dette illustrerer behovet for å balansere ulike tiltak mot hverandre, og vurdere summen av tiltak som gir størst netto nytte. I tillegg kan kostnadsendringer skape nye dilemmaer og muligheter, og vi vil derfor løpende vurdere kost–nytte av ulike tiltak i tråd med markeds- og teknologiutviklingen.

Synergier

På samme tid kan andre tiltak skape synergier. Eksempelvis vil økt bruk av resirkulerte materialer føre til mindre behov for jomfruelige materialer, som i tur kan bidra til redusert menneskerettighetsrisiko og naturpåvirkning. Tidlig vurdering av hensyn til lokalsamfunn og natur gir bedre løsningsvalg, færre innsigelser og raskere prosjektgjennomføring. Bruk av droner fremfor helikopter kan redusere klimagassutslipp, HMS-risiko, forstyrrelser for dyr og kostnader.

Avhengigheter

Vi er avhengig av våre omgivelser for å gjennomføre en bærekraftig omstilling. Når vi prioriterer og balanserer målsetninger og tiltak, er det avgjørende å forstå hvilke avhengigheter som påvirker vår evne til å levere. Blant de mest kritiske er tilgang til arealer, materialer, grønn kapital og kvalifisert arbeidskraft. I tillegg er vi avhengige av stabil energiforsyning til anleggsplasser, fungerende transportinfrastruktur, leverandørkapasitet og kontinuerlig teknologisk utvikling.

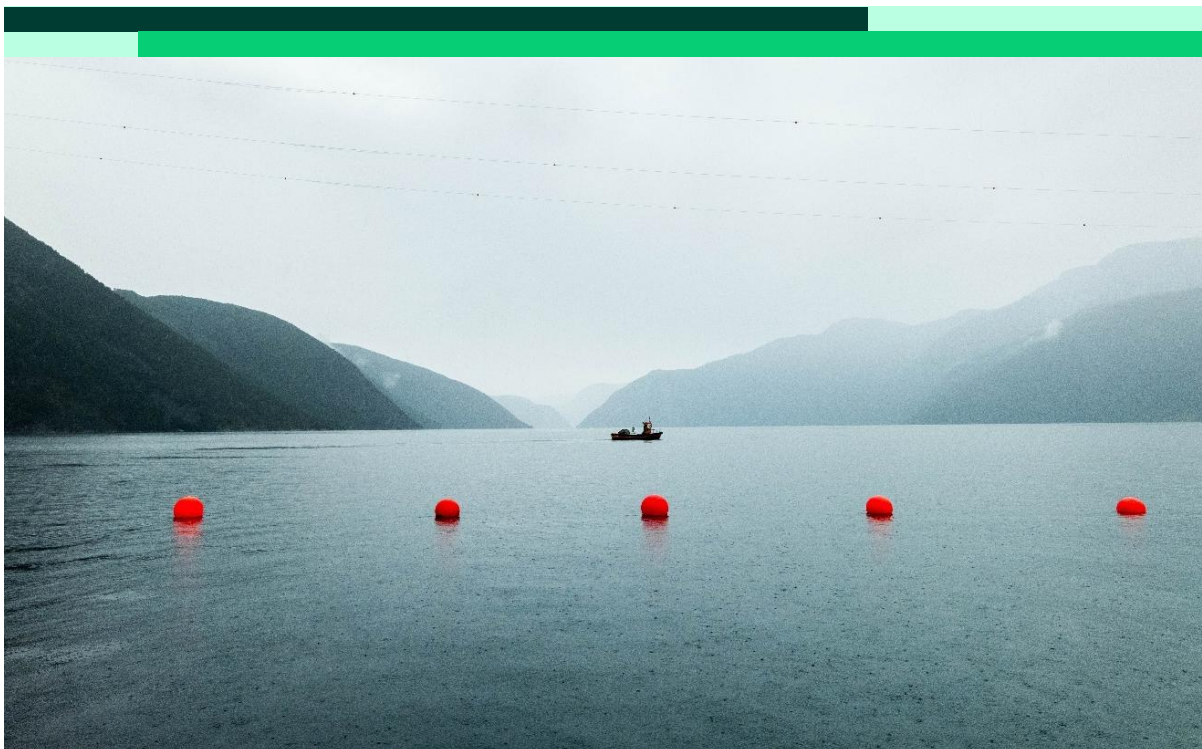
6.

Styring – Vi utvikler rammer for en bærekraftig virksomhet

Statens forventninger knyttet til bærekraftig forretningsførsel er beskrevet i Eierskapsmeldingen. Statnett skal opptre etisk forsvarlig, og identifisere og håndtere selskapets påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. I dette ligger det både å utvikle en virksomhetskultur og styringssystem som muliggjør etisk forretningsførsel, og god styring av de øvrige bærekraftstemaene.

Omstillingsplanen er et viktig styringsverktøy for å sørge for at Statnett opererer i tråd med eksterne krav og forventninger. Som en del av dette arbeidet vurderer vi regelmessig våre påvirkninger, risikoer og muligheter knyttet til bærekraft. Viktige temaer, utviklingstrekk, forbedringstiltak og potensielle målkonflikter drøftes med konsernledelsen og styret. Konsernsjefen har ansvar for at konsernstrategien følges opp, og styrets og ledelsens ansvar er nedfelt i ulike mandater, retningslinjer og styrende dokumenter. Vi har satt mål relatert til vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter, som følges opp gjennom målstyringsrammeverket i Statnett.

Vi jobber kontinuerlig med å styrke de eksisterende styringsstrukturene for bærekraft, og forbedre eksternt rapportering og kommunikasjon av bærekraftsarbeidet vårt.

7. Vår plan for bærekraftig elektrifisering

Statnetts omstillingsplan peker mot 2050. Med en så lang tidshorisont er det vanskelig å forutsi alle interne og eksterne endringer som kan påvirke gjennomføringen, der blant annet teknologiutvikling, rammebetingelser og kostnader kan endre seg vesentlig over tid. Derfor har vi lagt opp til en dynamisk tilnærming der planen og tiltakene vurderes og justeres fortløpende for å hensynte endringer i teknologi, marked og samfunnsforventninger.

Samtidig vil vi være en aktiv pådriver for innovasjon og samarbeid i leverandørkjeden, slik at vi kan realisere utslippskutt utover dagens teknologiske muligheter.

Statnetts omstillingsplan blir førende for selskapets bærekraftsarbeid frem mot 2050. I 2026 skal vi jobbe videre med implementering og integrering av omstillingsplanen i relevante prosesser og finansiell planlegging, for å sørge for bærekraftig og effektiv nettutvikling.

Det er stort behov for økt nettkapasitet i Norge, men utbygging av nett tar tid, koster mye og påvirker klima, mennesker og natur. Med vår omstillingsplan ønsker vi å bidra til åpenhet rundt våre dilemmaer og valg, samt forutsigbarhet og retning for arbeidet med en bærekraftig elektrifisering for en ny tid.

Omstillingsplanen bygger på forutsetninger ved tidspunktet for utarbeidelse.